
COLL. REG. MED. LOND.
MDXVIII
Ο ΒΙΟϹ
ΤΕΧΝΗ
ΒΡΑΧΥϹ Η
ΔΕ
ΜΑΚΡΗ

GERBRANDI BAKKER
ORATIO

DE IIS,

QUAE ARTIS OBSTETRICIAE UTILITATEM AUGERE POSSUNT, ET GRATAM MAGIS ACCEPTAMQUE REDDERE.

PUBLICE DICTA

DIE II. MAII CIↃIↃCCCXI.

CUM

IN ACADEMIA, QUAE GRONINGAE EST, ORDINARIAM ANATOMES, PHYSIOLOGIAE, CHIRURGIAE ET ARTIS OBSTETRICIAE PROFESSIONEM AUSPICABATUR.

GRONINGAE,
APUD THEODORUM SPOORMAKER.

E TYPOGRAPHIA W. ZUIDEMA.

G. BAKKER

ORATIO

DE IIS,

QUAE ARTIS OBSTETRICIAE UTILITATEM AUGERE POSSUNT, ET GRATAM MAGIS ACCEPTAMQUE REDDERE.

ACADEMIAE RECTOR MAGNIFICE!

QUIBUS RERUM ACADEMICARUM CURA COMMISSA EST, VIRI PERILLUSTRES!

*QUARUMCUNQUE DISCIPLINARUM PRO-
FESSORES CLARISSIMI!*

*QUI REM SIVE PUBLICAM SIVE SACRAM
MODERAMINI, VIRI ORNATISSIMI,
PLURIMUM REVERENDI!*

*QUARUMVIS ARTIUM DOCTORES ERU-
DITISSIMI!*

*QUOTQUOT PRAETEREA ADESTIS, CU-
IUSCUNQUE ORDINIS AC DIGNITATIS,
AUDITORES EXOPTATISSIMI!*

*VOS DENIQUE, QUI HAC IN ACADEMIA
AD VITAE BEATAE ET FRUCTUOSAE
PRAESIDIA COMPARANDA ANIMUM
ADPELLITIS, IUVENES PRAESTANTIS-
SIMI!*

ORA-

ORATIO.

Quicunque in rerum naturalium ſcrutationem intentus vires obſervaverit, quibus corpus animale inſtruxit ſapientisſimus rerum Creator, ſtupendam certe mirabitur organorum fabricam, quorumvis animantium vitae generi necesſariam, et ad ſui ipſius conſervationem inprimis accommodatam. Namque ſuo quodque modo nutriuntur quotquot ſunt animalia; quae imminent pericula, ſenſuum artificio percipiunt, armis avertunt, velocitate effugiunt artuve prorſus eludunt: quin et dantur, quorum vita per longum temporis ſpatium ſopita quaſi denuo resſuscitatur, et alia, quae viribus inſitis integra membra truncata reſtituunt. Tanta ſapi-

pientia et benignitate ſunt compoſita Naturae opera, ut quae perfectioribus animantium clasſibus longior aetas et magis complicata corporis machina adfert vitae commoda, his non minora certe, aequa ſatis lege, abiectioribus concesſerit.

Quae licet ita ſint, fragile admodum nihilominus deprehendimus esſe corpus animale. Neque ſolius fragilitatis verum et ſexcenta alia pericula vitae inſidiari, funeraque immatura numerum eorum, quae ſenectutis fato ſuccumbunt, longe ſuperare, nemo est quin animadverterit. Conſtans itaque existimanda est haec lex Naturae, ut ipſa perdat quae produxit; ut leto tradat quae optimis vitae praeſidiis munivit; ut cives inmolet ſingulorumque jacturam faciat, ne respublica turbetur. Hanc tuetur ſemper, cavendo ne pereat ſpecies: atque hoc titulo inprimis nomen conſervatricis illi tribuendum est: maximum enim praecipuae huic curae momentum adjecisſe illam vel inde patet, quod vix ullum, ne ex inermium quidem et timidisſimorum animalium generibus, penitus delere potuerit rapax hominum ſaevitia.

Ne-

Neque et humanum genus, quamvis vitae tenuisſimae ac mille plagis perculſum et labefactatum, damna ſua reſarcire cesſat: quid? quod a ſingula generatione auctior fere poſteritas evadit.

Auxilia, quibus hunc ſcopum primarium Natura ſemper attingit, conſideranti patet, non iisdem conſervari humanum et brutorum genus. Scilicet haec ad eamdem ſemper normam ducuntur; his, a rerum initio ad hunc usque diem, iidem morbi, eadem ſunt remedia; fortioribus aequalis eſt voracitatis gradus, debilioribus praedarum numerus; aliis ſtirpem conſervat partus a vita longaeva ſaepius repetitus; aliis fertilitas maxima; alia denique, plantarum inſtar, procreantur e ſurculis, aut ſexu androgyno aut generatione ambigua: quin et animalibus domeſticis, quae, aberratione a ſtatu naturali, obſervationum copiam nobis praebent, rarior eſt partus difficilis, vix unquam uterus ſterilis vel abortivus.

In humana quoque ſpecie propaganda latius patere videtur Naturae cura, quam in conſervatione corporis individui. Novum ſaepe graviditas delicatisſimae feminae

viribus addit robur ignotumque vigorem: ossium fractorum coalitus, ne nutritionis detrimentum foetus capiat, ad partus terminum differtur; sopitur visceris vitalis dira labes: quae, ut ignis suppositus cineri doloso, vixdum edita progenie, in vivas flammas exarsurus, brevi consumet officio materno sacratam victimam. Imo et in enitendo partu mirandae saepe sunt Naturae vires, quibus amoventur exeunti foetui opposita tot et tanta obstacula, ut vinci posse vix credat, nisi qui intentissima parturientium molimina viderit expertus.

Undenam vero ista humani generis infelicitas, ut nostris in terris natorum vigesimus lucem haud adspiciat; ut medius eorum numerus aetatem virilem vix attingat; ut non rarus sit partus molestus et frequentior etiam abortio? Num forte a statura erecta aut corporis teneritudine derivari potest hoc nostrae speciei proprium malum? Haud quaquam A. A.! Namque et parturiendi difficultas non nisi paucas matres premit; et populi incultiores, huius functionis facilitate, animalibus vix sunt inferiores.

Hu-

Humana autem ratio et ingenium artibus excultum corpus hebetat. Luxuries et ambitio, paupertas et auri corradendi ardor, otium et labor immoderatus tam animi quam corporis iliadem malorum concitant, quae, aut ſenſim increscendo aut rapidi torrentis inſtar, cultiorem generis humani partem penitus delerent, niſi eodem ingenio, eadem cultura derivaretur, et, quae iam fecerunt mala, idoneo obice averterentur. Sic annonae difficultati, ex nimia victus conſumtione ortae, oppoſuit argriculturam perfectiorem et mercaturam; crudelisſimis bellis ſalutifera luis vaccinae vulnuscula; morbis medicinam, infaustaeque Lucinae artem obſtetriciam.

Dubitatisne A. A.! An haec ars tanti ſit, ut inter ingenii fructus uberiores et humanae ſalutis praeſidia referri mereatur? Haud injustum prorſus dici potest illud dubium: etenim ars obſtetricia, per longa ſaecula, detrimenti plus an emolimenti humano generi attulerit, ſtatuere vix auſim. Quum vero nulla fingi posſit disciplina, quin ortum ſuum et incrementum debeat temporis, ingenii et ſtudiorum opportunitati,

non

non potuit quin, longo demum tempore post renatas literas, ad hodiernae perfectionis culmen perduceretur obſtetricia; quippe cujus doctrina ſuis premitur difficultatibus, non niſi temporis et loci beneficio ſenſim amovendis.

Ea profecto est huius aevi felicitas, ut ubique ſplendeat nostrae disciplinae lumen; ut gaudeamus ſcholarum exquiſitarum numero, et medicorum ad artem rite addiscendam ſe adcingentum copia: inter quae huius aetatis commoda laeto atque grato animo recordamur Reipublicae Rectorum paternam in nostros Cives pietatem, ſancitis de univerſa arte medica legibus conſpicuam.

Neutiquam itaque incultus jacet fecundus ager; non autem tam generoſae frugis ſegetes ferre hucusque ſolet, quales a naturali fertilitate exſpectares, vel cultorum labori et aerumnis respondere diceres. Verum aliud est duros exantlare labores, aliud humi naturam noscere, deducto a fonte rivulo, irrigare ſicca, omnemque industriam in re ponere. Et profecto, ſi quae alia, ars obſtetricia digna est, ubi nervos intendant quot-

quotquot eam factitare inftituerint; five illius ambitum fpectes, feu momentum feu denique ejus exercendae difficultatem et molestiam.

Quae cum ita fint, non abs re fore arbitrabimini, A. A.! fi, hoc folenni die, Anatomes, Phyfiologiae, Chirurgiae et Artis obftetriciae docendae provinciam auspicaturus, viam monftravero et adparatum, ad hanc artem rite discendam atque colendam apprime necesfarium, et dixero *de iis, quae artis obftetriciae utilitatem augere posfunt, illamque gratam magis acceptamque reddere.*

Accipite dicentem, qua estis, benevolentia; nec displiceat, etiamfi folitam huic Auditorio facundiam non habitura fit, oratio.

Ut disciplinae obftetriciae, quo hodie colitur ambitu, dignitas, et fcientiae copia, quae praxin feliciter exercitaturus cum maxime est acquirenda, melius innotescant, errorumque fontes praecipui detegantur, nostri aevi prae fuperioribus faeculis praeftantiam paucis illustrare opportunum videtur. Videtis, facile A. A.! Artis titulum vix merere rudem istam

atque vagam empiricen veterum medicorum: quippe quibus compagis osſeae in corpore humano ac partium mollium, praeſertim matricis, fabricam anatomice indagare denegaverat temporis morumque ratio: quibus quidem minus cognitis, mechanismum partus ejusque cauſas haudquaquam explicari posſe et ultro patet, et medicorum Graecorum atque Arabum ſcriptis abunde confirmatur. Remedia hinc, in partu difficili ab obſtetricibus adhibita, vel vana fuere ac futilia: cujusmodi ſunt ſuffitus, frictiones, amuleta; vel nocentia, uti concusſiones vehementes, ſternutatio ore clauſo et compresſis naribus ceteraque anili traditione recepta. Hisce vero ut plurimum fallentibus, ſi periculum in mora esſe cenſeretur, ad medici auxilium erat confugiendum.

Hic manu non armata vix ullam opem ferre valebat: infantis enim iniqua poſitio quo minus in meliorem mutaretur, impedivit infelix error, in quo verſabantur complures atque gravisſimi illius temporis medici: docentes omnem ſitum, a ſolita Naturae norma deflectentem, ad illam, quantum fieri posſet, reducen-

cen-

cendum esse. Quem tractandi modum, inutilem saepe neque laboris non plenum, deficiente sana theoria, rarissime faustum habere eventum potuisse, non est quod dicam.

Partus vero agrippini, id est pedibus praeviis, fere pro infelicissimis habiti fuere: non tantum propter ipsius puerperii difficultatem, verum etiam, quod inde nascentibus, imo et humanae societati mala quaedam portendi nonnulli opinabantur: sic enim PLINIUS: „In pedes procedere nascentem contra naturam est; quo argumento eos appellavere agrippas, ut aegre partos: qualiter M. Agrippam ferunt genitum, unico probe felicitatis exemplo in omnibus ad hunc modum genitis. Quamquam is quoque, adversa pedum valetudine, misera juventa, exercito aevo inter arma mortesque, ad noxia successu, infelici terris stirpe omni, sed per utrasque Agrippinas maxime, quae Cajum et Domitium Neronem Principes genuere, totidem faces generis humani; praeterea brevitate aevi, quinquaginta uno raptus anno, in tormentis adulteriorum conjugis, socerique praegravi servitio, luisse augurium praepos-

teri natalis existimatur. Neronem quoque, paulo ante Principem et toto Principatu ſuo hostem generis humani, pedibus genitum parens ejus ſcribit Agrippina."

Alius errorum fons oriebatur ex angustis, quibus circumſcripta erat finibus, phyſiologia: quae proximam et primariam felicis puerperii cauſam ponebat in ipſius infantis vita. Hinc ex inſolito poſitu vel proportione mala aliisque partus impedimentis, ad infantis mortem, ut ab effectu ad cauſam, argumentatione progresſi, nondum natum laedentibus inſtrumentis aggredi haud dubitabant. Neque alia niſi mortifera inſtrumenta eo tempore praebuit artis armamentarium; quae adeo in omni difficilis partus genere applicare coacti fuere, „ne, ut ait TERTULLIANUS, foetus matricida moriturus esſet."

Pulſa medii aevi caligine, literarum lux nostrae quoque disciplinae adfulſit. Conditae, inprimis in Gallia et Germania, quibus medicina ſummopere amplificata est, complures Academiae, variaeque de mechanismo partus ejusque impediti cauſis et remediis, me-

medicorum sententiae, investigationes et pericula artem obstetriciam adeo emendarunt et auxerunt, ut, quocunque modo positus sit foetus, Naturae viribus neutiquam solvendus, sola manu, plerumque vivus in lucem produci potuerit.

Potuerit, inquam: Etenim tantum abfuit, ut propagatos artis limites aequaverit artificum peritia, ut XVII adhucdum saeculo, divulgatis licet PAREI imo et MAURICAEI scriptis, obstetricantium manibus vix tuta committeretur infantis vita. Maior pars obstetricum, Terentianae Lesbiae haud dissimiles, animis incultis sordidaque superstitione inquinatis, artem exercere solebant, inde a PLINII aevo ferme non mutatam. Chirurgo ad puerperii lectulum raro patebat aditus, nisi rebus desperatis. Nec mirum: mulieribus enim miseris terrorem incutiebant vulnera, non sine matrum periculo, infantibus infligenda; qua causa quoque factum est ut ἐμβρυουλκία, cui rite discendae etiam opportunitas deërat, parergi in modum fungerentur Chirurgi. Medicinae autem Doctores, ut ab Hippocratico more et praeceptis non uno modo de-

flectebant, ſic artem quoque, quae manu medetur, cane pejus vitabant et angue.

Multis hinc obprobrio fuit disciplina obſtetricia, et cultores ſuos dedecore quodam adficere ſolebat. Cujus ignominiae depellendae laus tribuenda est LUDOVICO XIV, Galliae Regi; utpote qui chirurgum quemdam Pariſienſem nobilitate donavit, addito Obſtetricantis vel Obſtetricii viri, ad id tempus minus uſitato, titulo.

Ejusmodi honores, cum non paucos traherent, ipſam quoque artem haud parum augebant. Praecipuum vero incrementum praebuit exemplum et uſus, quae vagas vulgi opiniones quandoque in communem ſalutem posſunt convertere. Quod quidem de Gallia inprimis conſtat: ab eo enim inde tempore, Regiae ſedis incolae chirurgorum obſtetricantium auxilium quaeſiverunt; quod capitis exemplum ſecutae ſunt ceterae regni partes, imitavere principes Europae gentes.

Ad ſummum denique faſtigium doctrinam evexit inſtrumentorum perfectio. Ne tamen exſpectetis, A. A.! quibus ceterae artes tantum debent, exquiſitisſimorum

et

et mira arte fabricatorum inſtrumentorum opes, adtendatis velim artem obſtetriciam maxima moliri parvis, ſimplicisſimumque adparatum gravisſimis periculis opponere. Qua vero veterum praeſtantisſimo mechanico ingenio nostra aetas palmam praeripit, est cognitio illa mechanismi corporis vivi, est cognitio viae, qua partum dirigit Natura, anatomica corporis feminei et foetus indagatione, ut et accurata obſervatione et justa experientia atque uſu comparata. Pelvis osſeae compoſitio; axis ejus, et angulus, quo perpendicularem corporis lineam ſecat; dimenſio cavi, quod in pelvi est, variis variae capacitatis diametris distincti; infantilis praeterea capitis forma et diametralis menſura, tam proportione quam poſitu, pelvis diametris apprime conveniens; ipſius denique capitis, cavum osſeum intrantis, progredientis et exeuntis motus ac directio; haec omnia normam conſtituunt, inſtrumentorum figurae et compoſitioni determinandae unice aptam.

Huic autem normae idoneas virtutes conjunctas reperimus in forcipe obſtetricia hodierna; qua, utroque ejus brachio, ſeparatim capitis lateribus applicato rurſum-

ſumque inter ſe juncto, partus abſolvitur, ſine ulla ſive infantis ſive matris laeſione, et nonnunquam ipſius Naturae actione tutius ac facilius.

Forcipem, inſtrumentum in re domeſtica et chirurgia uſitatisſimum, ad artem obſtetriciam tranſtulisſe leguntur quoque veteres: quae autem, cum brachia indisſolubili nexu juncta haberet, infantis vitae parum potuit prodesſe. Saeculo demum XVI ad finem perducto, Anglica CHAMBERLENORUM familia in uſu habere coepit inſtrumentum, partui, foetu vivo, abſolvendo aptum: quod inventum, nunquam antea divulgatum, unus e CHAMBERLENIS cum ROGERIO RHOONHUIZEN, medico ac chirurgo Amſtelaedamenſi ejusque ſociis celeb. RUISCHIO et CORNELIO BOEKELMAN communicavit. Ex forcipum genere fuerit illud inſtrumentum, an vectis, ad capitis formam incurvatus, non ſatis patet. Certum tamen eſt, arcani RHOONHUISIANI participes non niſi ejusmodi figurae vectem, cujus parandi unum forte ex forcipis brachiis primam cogitationem injecit, produxisſe. Quo ſimplicisſimo inſtrumento, forcipe licet, qua hodie utimur,

mur, inferiore multos certo leto perituros eripuerunt viri μυςαγωγήτοι, et qui aetate praecesſerant, arte longe ſuperavere.

Adeo longinqui ſunt, A. A.! et absconditi novorum inventorum fontes et origines; tantaeque molis est impedimenta bono publico objecta amovere, ut utilisſimae artis fines proferre ne Graecorum quidem cultisſimo ingenio fuerit licitum.

Ex hac vero, quam retulimus, ſuccincta historia clarisſime quoque apparet, quam arctisſimo vinculo conjungantur artes; non tantum inter ſe, verum etiam cum gentium Religione et moribus: quorum causâ ab humani corporis disſectione, tanquam a ſacrilegio, antiquitus arcebantur medici. Neque Christianae Religionis tenella aetas, tot tantisque agitata calamitatibus, nec illius adolescentia, ſtupore et vitiis oppresſa, divina humanitatis praecepta ad colendas doctrinas et artes in rem ſuam convertere didicerat.

Sed dolenda magis et maxime improbanda fuit vel ſordida avaritia, vel vana ambitio eorum, quibus, dum ipſi oborta luce gaudebant, ceteros homines umbrae

et tenebris relinquendo mirifice ſibi placebant. Etenim quis crediderit, niſi fide historica certior factus, nostram Patriam et univerſam fere Europam, integros LX annos, destitutam fuisſe remedio, quo pauci arcani conſortes opem ferebant ſuis! Donec tandem Amſtelodamenſes medici JACOBUS DE VISSCHER et HUGO VAN DE POLL, pacto pretio, inſtrumentum illoque utendi rationem ſibi pararunt et publici juris fecere. Praeſtantisſimum ſane et omni laude dignum eximiorum virorum facinus; quod vero cum non ante obitum chirurgi JOHANNIS DE BRUIN perfici potuerit, accidit, ut arcanum Rhoonhuiſianum in lucem prodierit post duos annos, quam egregius LEVRETUS forcipem ſuam, nova, axi pelvis congruente, curvatura auctam, denuo edendo, artem obſtetriciam ſummopere ditaverat, et humanae ſaluti optime conſuluerat.

Ad quemnam perfectionis gradum, hac ſola curvatura, ſuum inſtrumentum perduxerit vir ſummus, vel ex eo elucescit, quod, ex magno ſatis forcipum, quas postea unusquisque fere rei obſtetriciae auctor inve-

venire ſtuduit, ab anno praecedentis ſaeculi LI ad hunc usque diem, ne una quidem prodierit Levretianâ vere ſuperior. Quod quidem ita intelligi nolo, quaſi nullam prorſus utilitatem adtulerit major utriusque curvaturae angulus, aut juncturae, manubrii aliorumve partium mutata forma; verum ita, ut in manu prudentis illiusque formae adſueti operatoris, partui celeriter, tuto ac jucunde abſolvendo omnino parem eſſe laudatam forcipem, neque cedere aliis, contendam.

Methodus applicandi inſtrumenta, vertendi foetum in utero, atque inprimis doctrina ſignorum, quae indicant, utrum partus Naturae relinquendus an arte, et quonam auxilii genere, illi ſuccurrendum ſit, ſummam faciunt disciplinae obſtetriciae; quae, ut firmo talo ſtare valeat, fulcri inſtar eget artibus, quae maximo illi ſunt auxilio; quarum prima leges phyſico-mathematicas, altera vires complectitur, quae corporis animalis functionibus praeſunt. Quis enim, quaeſo, unquam par erit ſolvendo artis problemati, quo proponitur: *per datam pelvis capacitatem, educere foetum determinatae*

magnitudinis, nisi cui accurate innotuerit et mente reposita praesto sit forma corporis educendi, ac viae per quam educi debeat?

Nimirum anatomicam pelvis, partium contentarum et adjacentium, ut et infantilis corporis notitiam esse fundamentum, quo deficiente, mole sua ruat ipsa artis scientia, extra omnem dubitationis aleam ponit historia. Itaque, qui suam observationum copiam qualemcunque pro constantium Naturae legum cognitioni substitui posse opinatur, vehementer profecto fallitur. O egregium illum artificem! morte et miseriis nempe exstruit experientiam infirmam plerumque, vacillantem saepius, serius ocius in temerarium caput relapsuram. Cognitis vero, quaecunque explicat anatome; perspecta insuper, quam Natura dux infanti exituro monstravit, via; diligenter consideratis capitis et pelvis diametris tam congruentibus quam oppositis; axe, quem caput percurrit; punctis, quae tangit; lineis, quas secat; circuli quadrante, quo rotatur circa axem suum perpendicularem; arcu, quem circumscribit mentum a pectore remotum; versatione de-

denique, quae, rotatorio motui contraria, post exitum, fitum capitis restituit; his inquam diligenter obfervatis, quid obftat, quo minus partes obftetricias feliciter agamus?

Certe fi quis omnia, quae pertinent ad partus naturalis actionem, probe comprehenderit, non potest, quin a vana empiricorum jactantia tam longe abfit, quam, multa adhuc in disciplina obftetricia discenda fuperesfe, fibi habet perfuafisfimum. Verum et in ipfam fimplicioris hujus partus mechanismum nemo facile penetraverit, nifi in auxilium vocatis disciplinae mathematicae praeceptis. Nam mechanica principia esfe modo vidimus: ex quibus legibus partu explicando, artem quam maxime illustravere viri principes LEVRETUS, SMELLIUS, CAMPERUS, quique iis fuccesferunt auctores; quorum inftitutiones lectorem requirunt, in doctrina gravitatis, motus et inftrumentorum fimplicium nequaquam hospitem. Exempli caufa ponamus directionem, quam fequitur infans in partu naturali, ejusque caufas. Receptaculum fcilicet foetus, vividisfima, qua praeditum est, incitabilitate fe contrahit:

hac contractione infans, intercedente aqua membranis inclusa, et, postquam aqua effluxerit, ipso utero comprimitur. Hujus motus compositi vires, ab omnibus uteri punctis emissae, contentum foetum deorsum pellunt, ad locum agendi facultate longe inferiorem, ad uteri ostium. Patet hoc ostium in pelvis ossei cavo, ad infantis caput, non vero nisi justa et determinata positione, recipiendum apto. Mento ad pectus inclinato, vertice praevio, occiput, ad alterutrum latus pelvis, in introitu ita positum est, ut pelvis diameter obliqua capitis diametro longitudinali, utraque maximâ, respondeat.

Si quando, corpore erecto, rectam lineam transmittas per centrum aperturae superioris pelvis osseae; in horizontem cadere observabis istam lineam, ad angulum 59°. Linea vero, quae secat partes centrales pelvis inferioris, priori neutiquam invenitur parallela, angulum quippe faciens horizontalem 13° magnitudine illum superantem. Componitur itaque axis pelvis communis ex duabus lineis, in medio cavo, ad angulum 167° convenientibus: quarum superior, sursum continuata, axin

axin conſtituit uteri gravidi, ſeu lineam directionis, quam ſequitur foetus, Naturae viribus propulſus Linea haec, infantis collum et baſin capitis oblique ſecans, terminatur in occiput; quam ob cauſam haec pars maxime promovetur, et, in partu normali, praevia ſemper invenitur.

Nulla tamen vis, quantumvis vehemens, ſufficeret ad vincendum pelvis renixum; niſi, ex hoc ipſo obſtaculo, aliûs generis motum caput pateretur, itidem ad compoſitos referendum. Tali ſcilicet ratione conſtructa est pelvis illa caverna osſea, ut ejus aperturae ſuperioris diameter maxima directionem ſequatur oblique-transverſam; medii contra cavi et imi capacitas major ſit in linea, quae ducitur ab antica ad poſticam corporis partem. Quum autem, ad partum feliciter abſolvendum, infantis et pelvis diametri majores ſibi mutuo reſpondeant necesſe ſit, ſequitur, caput, pelvim permeans, motu rotatorio circa ſuum axem verticalem, quadrantem circuli percurrere debere, evitando quantum licet puncta contactus, quae pelvis praebet, atque obſtantibus osſibus cedendo.

De-

Denique (nam taedium vobis afferre ſentio didacticum ſermonem, ab oratorio non nihil alienum) ad exitum pelvis protruſum caput volvitur circa ſuum axem transverſarium, mentumque a pectore removetur: cujus motus cauſa iterum quaerenda est in angulo vel curvatura axis, quem pelvis habet. Occiput nempe descendendo primas agit, quamdiu ſitum est in axe ſuperiore, qui, uti dictum, axem uteri directione aequat. Simul autem atque, axin inferiorem ſequens, antrorſum dirigitur, actio lineae directionis uteri determinatur unice in partes capitis anteriores, et, vix educto occipitio, frontem et faciem expellit.

Videtis, A. A.! problema, quo nihil majus, nihil antiquius humano generi excogitari potest, ſimpliciſſimo mechanismo ſolutum: atque mecum admiramini mechanicas leges, quas, in hominis nascentis gratiam, Naturae impoſuit Creatoris ſapientia, easque vitae corporeae tam penitus commixtas, ut, his illisve deficientibus, turbetur actio, impediatur partus; tantoque inſuper honore dignatus fuit ingenium humanum, ut Naturae difficultates elevare, quaeque ipſum corpori fecit vulnera, reſarcire jusſerit. Si

Si verum est, omne artis auxilium componi debere ad normam, cui partum naturalem adſtrictum voluit Natura, facile perſpicitis, A. A.! bene cognita haec Naturae norma quantum valeat ad explicandam et corrigendam axis uterini aberrationem; quantum in emendanda poſitione infantis iniqua, in conſtruendis et applicandis inſtrumentis, in univerſae denique artis adminiſtrandae ratione.

Quodſi vires vitae languent vel prorſus deficiunt, arti, functionum naturalium imitatrici, datum est infantem incolumem in lucem proferre. At vero validisſima Naturae conamina ſalutare opus ad finem perducere incasſum quandoque tentant, ſicubi pelvis coarctatio, infans monſtroſa mole auctus, aliaque ejusmodi mechanica obſtacula reſistant. Hinc ſequitur, dixerit aliquis, virium vitalium harmoniae et univerſae oeconomiae humanae inſcitiam obſtetricanti in partu expediendo vix obfuturam esſe. Expediet quidem, qui cetera artis praecepta probe noverit, ſed viri eruditi, artisque, quam profitetur, omnino periti titulum jure ſibi vindicare haud debere contendo. Praeterquam enim quod ſtudiorum ardor et impe-

tus, ad artis principia discenda necessarius, in limine subsistere nesciat, omnesque, qui ad propositum ducunt, labores exantlare soleat, dubia semper erit et incerta res obstetricia, si fundamento destituatur, quod omni medicinae praebet doctrina physiologica. Ne dicam de elegantia, quae disciplinae cultorem ab empirico inprimis distinguit, deque literarum suavitate, nemini non jucunda nisi ignoranti: at fingite vobis A. A.! obstetricantem, quem fugiunt sanguinis circuitus et ejus efficacia; nervorum functio illorumque mirabilis sympathia; graviditatis effectus in corpore materno; embryonis foetusque nutritio, diversaque hujus a recens nati vita: quis credat artem observando aucturum esse, vel, in casu inopinato, recte curaturum eum, quem prima origo causae fefellerit? Nam, ut curvi norma rectum, sic morbi cognoscendi praesidium est distincta sanitatis notio. Cum autem corpus femininum, in quocumque generationis stadio, propter vitam vegetiorem, sit pronum in valetudinem foetui inprimis noxiam, cuivis obstetricanti in promptu esse debet abortuum aetiologia, illosque praecavendi, pro diver-

versis causis, diversa ratio. Instante vel terminato partu, diris convulsionibus, exanimanti lipothymiae aut sanguini pleno rivo fluenti, non uno modo occurret sapiens medicus. Etenim licet experientia multum hic faciat, plurimum sane praestat consilium prudens. Acutissimorum horum affectuum haud raro quidem causa latet, nonnunquam optimis remediis frustra tentatur; saepissime vero medicamina eludet, quibus, neglecta causa, ipsum morbum aggredi sibi proponit empiricus.

Signa characteristica morborum graviditatem mentientium, veluti tumores intestinales, aquosa imi ventris aut ipsius uteri colluvies certo fugient eum, quem latent praecepta theoriae et praxeos medicae; eoque certius, quo magis complicati fuerint hi morbi, vel et ipsi graviditati supervenerint. Uno verbo: quicunque optato successu, parturientibus opitulari, et bonorum commendationem habere voluerit, physiologiam callere, chirurgiae peritum, neque in medicina hospitem esse illum quam maxime decet.

Artem obſtetriciam ornat Medicus; qui, licet illius muneris vinculo non adſtrictus, ejus ſtudium haud neglexerit: multae quippe res puerperio obveniunt, quarum penes medicos judicium est. Saepisſime obſtetricantem conſilio adjuvet ingenium medici; at non ſemper illi praeſtando par erit, niſi artem experiundo edoctus fuerit; ut in omni caſu, quo non, niſi ex perfecte cognita vitioſioris pelvis menſura, conſtat indicatio, ad quodnam auxilii genus confugiendum ſit, ut funestisſimi eventus, quantum posſunt, arceantur.

Inter mulieres, quibus, ab omni aevo ad hunc usque diem, cura puerperii commisſa fuit, existere quis dubitaverit, quae re vera mereant, quem nostrates aliique ipſis tribuunt, ſagacitatis titulum? His autem, praeditis facultate comparandi orbem, quem implet doctrina obſtetricia, cum finibus, quibus ſuum officium et uſus circumſcribitur, rarius imponet incautos ſeducens ſymptomatum fallacia: has non retinebit vana gloria, quin, cum opus fuerit, doctiorum auxilium ſaepius advocent. Verum non deſunt, quae, invita

Na-

Natura, artem aggredientes, vel fluctuante animo tempus et occaſionem agendi perdant; vel, quod peſſimum est, inconſiderate et praecipitanter omnia tentent, Naturae actionem perturbent, culpaque ſua et facinore errores prudenter tegere conentur. Harum quidem effraenatam temeritatem ſevere compescere, illarum vero imbecillitatem conſilii, quantum fieri potest, erigere medicorum est. Medico nimirum multa patefiunt, quae latent alios; medicus nihil eorum, quae ad hominum vitam et ſanitatem pertinent, a ſe alienum putat; medicum itaque decet omni opera eniti, ne mala arte opprimatur functio, quae Natura tantis praeſidiis armavit: atque in hac re eo felicius verſabitur, quo disciplinae obſtetriciae copiâ fuerit inſtructior. Sunt A. A.! qui tum demum praegnantium ſaluti bene prospectum iri cenſent, ſi ſolis virorum manibus mandata fuerit rerum obſtetriciarum cura: quid enim, dicunt, obſtetricum ingenio tardius, quid earum doctrina incultius, quid conſilio fingi potest levius? At conſiderate mecum ingentem numerum partuum, qui, hoc facto, obtingerent ſingulo obſtetricanti chi-

rurgo: quippe quorum longe maxima pars confluxura esset ad regiones, opibus et vitae commoditatibus praestantes, relictis nudis et vacuis, quotquot rerum angustiis laborarent, locis. Recordamini mecum praemii, haud ita pridem a vicinae regionis Rectoribus propositi, eum in finem, ut, in illa regione, tam virorum quam mulierum obstetricantium defectus suppleretur. Quod consilium cum, jam feliciore illo tempore, expresserit necessitas, videtis quam parvo contentus esse debeat, qui hisce diebus in arte factitanda tempus consumere constituerit. Horum insuper confluxus ad illas natalis nostri soli partes, in quas commercium maritimum prae aliis divitias olim congesserat, adeo ibi diminuit obstetricum fortunas posteaque numerum, ut metum vix ponere ausim, ne, deficiente aliquando muliebri officio, in dies aucta pauperum frequentia, omni auxilio destitutae miserrimae suae sorti penitus relinquantur puerperae.

Rei itaque publicae necessarias, nec arti, quam faciunt, dedecori esse obstetrices, haud negaverim: dummodo caveatur, ne ad Lucinae sacerdotium admittantur ni-

nisi sacris initiatae; nec honore et commodis priventur, quae cuivis homini, omnes sui officii partes rite implenti, debentur. Novi equidem, non multas sane, attamen novi obstetrices, quae felicissimo ingenio tantam doctrinae copiam morumque suavitatem jungebant, ut multi ex majoris tituli viris comparationi cum illis sustinendae vix pares esse viderentur.

Nostra in Patria obstetrices, ab usu instrumentorum, semper amoverunt consuetudo, et leges a quarumdam urbium Magistratibus latae: quarum legum causa a vulneribus, forfice et unco inflictis, haud scio an sit repetenda. Sed et haec instrumenta neque conveniunt leniori muliebri ingenio, neque manibus minus exercitatis. Quamquam vero forcipis applicatio periculo minime aequat infantis versionem, quae obstetricibus nunquam denegata fuit, haudquaquam tamen mos vetandi forcipis usum reprobari debet; quum tanti ambitus disciplinae addiscendae et experiundae feminis saepius occasio desit, neque colenti suppetat merces, nec adeo inter se congruant labor honosque. Atque haec inter primas causas referenda est, cur ingenii acie et liberaliore cultu insignes

fe-

feminae non niſi rarisſime artem noſtram aggrediantur: in qua factitanda ſexus ſequior, ut ingenii celeritate minime cedit viris, ita patientia, lenitate et indulgentia illos ſuperare, inter omnes utique conſtat.

Hae virtutes, tam aptae ad mulcendos viriles animos, a nullo obſtetricante, rem feliciter gerere cupiente, alienae esſe debent; harumque justa et rite temperata conjunctio cum fortitudine et conſtantia, quae viros decent, virile ingenium ad artem factitandam magis accommodatum reddit. Indulgentisſimus itaque ſit, quisquis opem ferre velit patienti dolorem et anxietatem, quae feminei corporis et animi temperiem vividiorem immoderatius identidem agitant. Perferat omnia, nil niſi praegnantium commoda et ſalutem reſpiciens; concedat omnia, exceptis revera nocentibus: ſin autèm de optima partus terminandi ratione conſilium ceperit, ab illo ſe detorqueri non ſinat; importuna adſtantium propoſita breviter refellat, ipſiusque parturientis animum quovis meliori modo quietum reddat; experientia perſuaſus, gratiam ſibi a felici matre habitum iri.

Quo-

Quotidiana obſervatione conſtat, praeſtantisſima remedia intempestivo uſu noxia fieri; quod et de forcipe obſtetricia verum est: hujus enim quo major est utilitas, eo frequentior fit uſus, inconſideratior applicatio, pejor fama, gravius malum. Non loquor de imperitis aut temerariis, quibus inſtrumenta ſunt ut gladius in manu inſanientis; nec de profano obſtetricantium vulgo, qui, majoris lucri, ne dicam praedae cauſa, „histrionum more, uti verisſime CELSUS ait, parvam rem attollunt, quo plus praestitisſe videantur;" qui, artem improbe jactitando, terrore exanimant miſeras, quarum aegritudinem obtundere optimo cuique jucundisſimum est invitamentum laborumque dulce ſolamen; verum etiam experti et probi hunc in ſcopulum nonnunquam offendunt; ut adeo ſi quis, ex dato obſervationum numero, ſtupendam partuum armata manu abſolutorum copiam conſideraverit, ablata forcipe, de genere humano fere actum putet. In hunc errorem abducuntur, qui vel ſuo tempori nimium parcunt, vel Naturae justo minus credunt, vel denique moram impatienter ferunt. Verum tamen qua de cauſa fiat, re-

probandum ſemper erit artificium, quod Naturae operam turbat, raptimque et festinanter praecidit, quae illa lente et facile praeparando moliatur; id quod absque periculo fieri non poſse, cuivis medicorum notum est ut nihil magis.

Naturae actionem obſervare, enormes impetus componere, languentem excitare vel arte ſupplere, objectaque impedimenta amovere officium est obſtetricantis. Saepius vero convenit ſpectatorem agere, et re minus, quam conſolando vel conſilio juvare: quod autem nemo facile praeſtiterit, niſi qui hominum mores et ingenium bene cognitum habet, et ea gaudet urbanitate, „ in qua, auctore QUINCTILIANO, nihil abſonum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum neque ſenſu, neque verbis, neque ore gestuve poſſit deprehendi." Hac dote inſtructum esſe decet, quicunque, quas ſexus diverſitas adfert, difficultates ſuperare et iniquas ex animis evellere velit opiniones. Videmus quidem parturientes obſtetricantem ferre morum ſatis incultorum et minus elegantium: ferunt autem ast invitae; atque ſi novae ſint et ad partum rudes, moles-

lestias, quae soli artifici propriae sunt, arti tribuere, ipsumque in mala necessaria referre solent. Quae ut evitet, ut acutioris ingenii feminis placeat, bonarum in desiderio sit, et multorum saluti inserviat, omnem curam in artis studio et honore, morumque decore et honestamento impendat, oportet.

Princeps autem honestatis atque integritatis fons, ex quo omnes virtutes manare debent, est sensus ille humanitatis; qui, vitae felicitatem augeat an imminuat, inter multos licet ambigatur, a quovis tamen possidentium certe gratissimorum Naturae munerum numero habetur.

Cum vero ad leniora semper inclinent, qui hac animi indole gaudent, hominumque miseriis plurimum afflictantur, in ignavum languorem facile proni, inertes lacrymas malorum torrenti opposuisse saepius contenti essent, nisi, in divinis Christianae Ethices praeceptis, robur atque firmamentum inveniret mitior natura. Etenim tam late quidem patet Religionis auctoritas, ut vel duriora pectora ad humanitatis officia quaelibet allicere valeat: sed quam rara, quam difficilis, quam

longae exercitationis est tanta animi confirmatio! quam multa vitae commoda is resignare debet, qui omnem vitam consumit aegritudines inter et calamitates, si nullum incitamentum admoveret innatum quoddam afflictis succurrendi dulce desiderium. Arduam profecto sibi viam optat molestiisque plenam, quisquis, hoc amore destitutus, quamcunque medicinae partem factitare aggrediatur; cui neque laboriosissimi operis taedia compensare, neque multiplices injurias solari possit laeta hominum vitae arte servatae conscientia.

Hac conscientia fretus, humanitatis stimulo impulsus, Religione confirmatus, nil respicit obstetricans nisi parturientium et infantum salutem, nihilque negligit eorum, quae illis inservire ullo modo possint. Publicam de rebus obstetriciis opinionem, quippe potentem hominum rerumque dominatricem, ea, qua par est, observantia colit, illamque in civium emolumentum et in artis honorem prudenter moderari studet. Famae suae consulit, qua perdita, tollitur publico commodo inserviendi occasio. Semper enim memorem esse convenit praecepti Celsiani: „ubi gravis metus est sine

cer-

certa tamen desperatione, prudentis est indicare necesſariis, periclitantis in difficili rem esſe, ne, ſi victa ars malo fuerit, vel ignorasſe vel fefellisſe videatur." Neutiquam vero tanti interſit inſervire famae, ut ab auxilio ferendo ſeſe ſubſtrahat unquam: „prudentis enim, quamquam est, teste eodem CELSO, eum, qui ſervari non potest, non attingere, ne videatur occidisſe, quem ſors ipſius interemit;" procul tamen, quisquis religioſe officio fungi cupiat, ab ista, quae est hujus ſaeculi hominum, prudentia abſit, ſemperque perſuaſum habeat, vitam obſcurisſimi hominis ſervatam vel certe productam omni laudi anteponendam, nullumque theatrum, uti verisſime monet CICERO, virtutis conſcientiâ majus esſe.

Nihil vero in arte praeſtantius, aut muneris dignitati convenientius excogitari potest, quam opem ferre tenuioris loci atque conditionis hominibus; quibus, tantum non omnibus vitae commoditatibus destitutis, vita et ſanitas ſola ſunt vivendi pretia. Obſtetricantis quidem non esſe potest, ut ita dicam, habitare pauperum tabernulas, aut inſervire univerſis, qui eum

modo voluerint; verum maxime est ejus neminem prorſus recuſare eorum, qui ipſius auxilio indigent, eorumque ſollicitudines omni humanitate et indulgentia adlevare.

Quo autem pacto ad rem ſuam familiarem animum adpellere poterit, qui, ad pauperum ſalutem adtentus, mercedem non reſpicit, qui totus eſt in curandis alienis? Aut fallor, A. A.! aut decet medicum (clinicus ſit an chirurgus vel obſtetricius, eodem redit) gratuito et abſque ullo praemio, operam praeſtare egenis, quibus publica cura haud proſpexerit, omnibus. Ab aliis mercedem accipiat, non petat, ac neminem prorſus ad ſolutionem urgeat. Si quis eſt, qui honoris pro vitae ſanitatisque redditae beneficio debiti, gratiasque illi habendas memoria amittere gaudet; habeat ſibi: medicus ſui officii partes implevit curando corpus, animi aegroti vitia non hujus eſt tollere. Parvo ſaepe vivere contentus ſit, cui nullum, niſi ex arte, ſupereſt victus praeſidium: alia enim longe via comparantur opes: neque mollitie et luxuria vires diffluere ſinat, quarum integritatem requirit laborioſisſimum vitae genus. Scilicet, inter omnes artes, vix ulla moleſtiis obſtetrici-

am

am ſuperat: ſive corporis fatigationem ſpectes, ſive affectus animi, quem ſaepius agitant hominum miſeriae, nonnunquam conturbat horum injuria, ſuspenſumque ſemper tenet ſummum vitae humanae momentum.

Haec omnia ſi quis ſecum reputaverit, infortunii plenum esſe obſtetricantis officium, et tantis ſollicitudinibus ſuscipiendis et perferendis animum vix ſufficere autumabit. Quotidiana vero experientia conſtat, nullam rem boni publici copia abundare, quin et illius utilitatis aliquam partem in adminiſtratorem redundare obſervemus. Sic et ex obſtetricia praxi, quisquis ad illam rite colendam necesſaria comparaverit, fructus capiet minime contemnendos. Laboris quidem praemium raro licet aequale ſit utilitati, quam adfert, aut difficultatibus, quibus premitur, qui hanc artem facit; vix unquam tamen rerum necesſariarum penuriam patietur, ſi paucis contentus vivere didicit, nec fortunam praeripere festinatione gestit.

Non plana equidem ſemper via incedere ſibi proponat: in lubrico verſatur obſtetricantis inprimis fama. Quodſi enim, in partu curando, Natura a ſolito tramite de-

deflexerit, aut cujusvis generis mala puerperio ſupervenerint, Naturae vel artis culpa in artificem, ut adſpectabilem cauſam, ſaepius transferri ſolet: nec ita infelicem illum, quem ſolus incauti vulgi error perſequatur, nec damnum augeant hominum malignitas, obtrectatio artesque pravae. Sin vero maledicae linguae tela avertere nequeat prudens conſilium; ſi non tandem bona cauſa triumphet; ſi, nec temporis ſpatio, nec amicorum conſolatione, vulnera obduci queant; medicamen adferet bonorum, quotquot ſint, quos vitae ac ſanitati restituit, gratus animus: cujus testimonia haudquaquam dubia vel ficta, perito arte viro munusque ſuum omni religione explenti, nunquam ſunt defutura. Optimum denique laborum omnium ſolatium veraeque felicitatis praeſidium praebet animus, nullius, niſi humanae tenuitatis, culpae ſibi conſcius. Hac conſcientia exhilaratus, vitam, ſuis rebus contentus et erecto animo deget, nec unquam excidet ſpe remunerationis, quam bono et fideli ministro promiſit ipſa veritas.

Dis-

Disciplina obſtetricia, in nonnullis Europae regionibus, jam dudum ex professo doceri ſolita, haud ita pridem in Academiis patriis pro dignitate excoli coepit. Non penitus quidem antea illius inſtitutio defuit: etenim quis unquam eximie in hac ſchola docentis quondam CAMPERI fuerit immemor? Partum vero molientis Naturae obſervationi non dabatur locus: quapropter illa disciplinae docendae ratio, futuro medico quantumlibet utilis, arti faciendae haudquaquam ſuppetere potuit.

Anno demum ſuperioris ſaeculi paenultimo, duce et auctore Cl. viro, mihique ſemper venerando Praeceptore DU PUI, Academia Leidenſis gravidis hoſpitium, et ſtudio artis conſummandae occaſionem aperuit; postquam, iisdem ſub auſpiciis, in pauperum tabernis, experientiae conſequendae opportunitatem, minus facilem quidem, pro tempore tamen ſatis idoneam, ſibi parasſent artis obſtetriciae ſtudioſi.

In nostra quoque Academia Groningana, tantum abfuit ut laudabilia Profesſorum conamina et Magiſtratuum provida cura ſuccesſu caruerint, ut potius ad dif-

ficultates ſuperandas ſtimuli esſent ipſa harum magnitudo et frequentia.

Quantum mutatus a pristino, quem, XX abhinc annos, mihi conſpicere contigit, praeſens rerum academicarum ſtatus! Nihil abſtulit aetas, nil detractavere calamitoſae Reipublicae tempestates; multa vero meliora et ad temporis necesſitatem magis accommodata esſe, laetus agnosco. Chemiae cultum, pro disciplinae hujus et Univerſitatis dignitate, reſtitutum videmus; praxeos medicae, chirurgicae et obſtetriciae praecepta, aegrotantium ad lectulos hodie tradi ſolita, medicos formant experientia non prorſus vacuos; qui, nostra memoria, mirabile dictu! in majore familiaritate verſabantur cum homine mortuo quam morboſo, nec, niſi ſuo marte vel medicorum favore, ad aegros viſendi occaſionem ſibi comparare poterant.

Talem autem vitae humanae Divina Sapientia voluit esſe conditionem, ut bona addantur malis, ne illorum irruentium copia aut vehementia conquasſati prosterneremur, rerumque adverſarum cum ſecundis intima conjunctio ab effraenato gaudio nos temperaret ac retine-

neret. Quo quidem animi moderamine, qua fiducia erga fummi Numinis benevolam providentiam freti, quamcunque fortem futuram fubmisfe at fortiter ferre posfumus, praefentisque temporis felicitate ac bonis grato animo frui, dum vel vulnerum dolores remittunt et rebus adverfis minus agitamur.

Dolemus tamen, vehementer adhuc dolemus huic Univerfitati recens facta jactura; nemoque vestrum est, quin de istius praefagio anceps haereat, vel infaustum immo eventum pertimescat. Neque profecto is ego fum, cui tanta pericula occulere fas fit: etenim justisfimae dubitationi tollendae mihi animus haudquaquam fuppetit, qui ipfe eo vehementius afflictum me fentio, quo reipublicae medicae illatae cladis magnitudinem aestimare posfim forte melius. Nostrum enim, mortalium generi maturius ereptum MULDERUM, communi curriculo academico, ftudiorum et familiaritatis confuetudine devinctum tenebam; posteaque officiis femper conjuncti, artis medicae memorabilia faepius, et ad ultimum ferme utilisfimae vitae terminum usque, inter nos communicabamus. At quaenam et quanta,

quae ipsi videre et tractare contigit, memorabilia! Quorum quidem enumeratio nullo usquam loco superflua magis censeri poterit, quam in hac, quae illius ingenio et fama floruit, Musarum sede. Cognovistis omnes, A. A.! virum variae eruditionis et indefessi laboris plenum; ardentem Naturae penetralium scrutatorem; egregii COOPMANSII dignum laudatorem; magni CAMPERI meritorum doctissimum praeconem; virum simplicem, ab ostentatione alienum, gloriolae contemtorem, propositi tenacem, veri justique amantem: cujus laudes amici praedicant, repetit optimus quisque, celebrat Academia, in astra tollunt quotquot ab interitu vindicavit familiae.

Tanti viri merita, quum verbis extenuare minime liceat, nec pro dignitate laudare mea dicendi permittat mediocritas, tacita tamen prorsus relinquere et temporis et loci vetabat opportunitas. Quis vero vestrum est, qui non moleste ferret, qui certe mihi ingrato ignosceret, si hac ipsa occasione silentio transirem, quem complures annos Professorem habuit haec Academia, quem docentem audire mihi contigit, Cl.

MUN-

MUNNIKS? Cujus castum, lepore et venustate affluentem fermonem nescio admiratus fim magis, quam ingenii aciem raramque in arte anatomica experientiam et elegantiam. Ut de omnibus, quae dixerit, quae demonftraverit carisfimus Praeceptor, bene multa atque praecipua in animum reducere posfum, fic mihi nunquam non ante oculos verfatur ejus in administranda anatome decus et concinnitas: quorum neglectus, quum infuetos horrore perfundere foleat, justamque indignationem movere omnibus, qui in praeftantisfimo Naturae artificio fummum Naturae Artificem venerantur, impedimentum, fi quid aliud, infert falutari eorum confilio, qui, de maximo pathologicae cadaverum fectionis momento perfuafi, omni ope enituntur, ne contrariae opiniones in tenues animos radices agant altiores.

Tantae ingenii morumque fuavitati an responderit discipulorum amor et veneratio, vosmet ipfi judicabitis, A. A.! quos non fugit, quantum hisce animi dotibus juvenilia pectora devinciri foleant. Vos quoque testor, quicunque de nostro commilitio praefentes adestis: Ecquis erat, qui amore non profequeretur

eum, quem nostro communi commodo prorſus devotum videbamus? An unquam defuerimus illi, qui nobis ſemper adfuit, quem praeceptorem requirimus, amicum deſideramus, patrem lugemus?

Hisce viris ſuccesſor creatus, quam grave mihi incumbat opus, ipſe ſentio: etenim tanti momenti mecum ſemper esſe reputavi docendi munus, ut, illi explendo, vel doctisſimi cujusque vires et vita vix pares crederem.

Desperandumne itaque mihi meae tenuitatis probe conſcio? Haudquaquam A. A! ut enim, proximo ſuperioris meae vitae ſpatio, me ſustentavit meorum civium benevolentia, quaeque tanta fuit, ut nihil majus ſperare vel et cogitatione comprehendere potuisſem, ſic laeta ſpes me tenet, vestrum omnium, quotquot favendo, adminiſtrando, docendo vel discendo, res Academiae facitis vestras, indulgentiam mihi non defuturam fore, qui quidquid in me est animi aut voluntatis, aut conſilii, qui totum me huic Univerſitati, atque utinam ne malis avibus ſit! adducere conſtitui:

Vos

Vos autem, perillustres Academiae Curatores, accipite mei omniumque bonorum grati animi testimonia! Vestrae nimirum vigilantiae atque amori in Rempublicam debemus praeſtantisſimos quarumvis doctrinarum et artium Profesſores, Univerſitatis celebritatem, ſtudioſorumque adolescentium numerum tantopere auctum. Vestrae benevolentiae et conſtantiae accepta referimus ſplendida artique medicae discendae utilisſima munera: quae ſi unquam peritura forent — — At vosmet ipſi, Nobilisſimi Viri! prae aliis hujus rei pretium ac dignitatem ſemper perſpexistis; vos pergitis omni favore proſequi univerſam rem Academicam; cui ſervandae et amplificandae ne vobis unquam auxilia deficiant, optamus omnes.

Quid vero relictas mihi Muſas atque Gratias Harlemenſes conſolaretur, ſi non ſit vestrum conſortium, vestra conſuetudo, Cl. Profesſores! Nemine vestrum averſante, pluribus adjuvantibus, in hunc ordinem recepto mihi gratulor: cui vestrae existimationi me ſatisfacturum ſperare quamvis vix auſim, in votis tamen et deliciis mihi ſemper fuit, tam felici potius augurio,

quam

quam omnibus aliis opinionibus, rem aggredi. Atque ſi ulla ſit ſocietas, quae plurimum concordia valet et pia conſpiratione, profecto propter has virtutes utilisſimum ſit necesſe est Collegium Virorum, qui unice in inquirenda veritate verſantur; qui, ad ſalutem publicam tantum ſpectantes, ſuo quisque tramite, ad commune bonum concurrunt. Haec vestigia ad veram felicitatem perducunt: haec ſequi mihi propono. Amica manu me ſustinete, Collegae conjunctisſimi! ne ſpe labar, ne vestra vos fallat exſpectatio. Me vero non fallet mea vestrae benevolentiae fiducia: haudquaquam enim in hac Academia ſum hospes: paternam domum intrasſe mihi videor, quum inter Clarisſimos, quibus fata pepercere, Viros, DRIESSENUM ſalutare mihi liceat, dilectisſimum meique ſemper amantem Praeceptorem. Tuae meminisſe non deſinam in docenda chemia facilitatis; qui, ſub profitendae Pharmaceutices et materiae medicae levi titulo, atque tenuisſimo apparatu, artis ſalutiferae tirones flagranti chemiae amore poteras imbuere; illamque doctrinam, fuligine phlogistico adhucdum ſqualentem, ad technicos uſus appli-

can-

cando, de nostra Pàtria inprimis optime meritus es, posteaque ſcholae chemicae praefuisti, tam alumnorum numero quam ſtudiis praeclarae. Tuae inſuper excurſiones botanicae regni vegetabilis ſtudium, cum dedecore medicinae, a medicinae ſtudioſis quandoque neglectum, ſi non ſustinuerint, boni tamen animi probatisſimique conſilii virtutem praedicant. Te denique grati animi benevolentia proſequuntur omnes, quotquot ſuperſtites ſint, qui, te duce, tuos aegros viſitando, praxi clinicae operam navarunt.

Te quoque ſalvum atque incolumem intuenti mihi gratulor, Cl. DE LA FAILLE, honoratisſimum meum, post Celeb. BRUGMANSII obitum, in phyſicis Praeceptorem. Cujus quidem disciplinae ſtudia cum ad ea pertineant, quae, ut uberius jam dixit CICERO, omni vitae ſtudio et conditioni accommodata ſunt, prae omnibus tamen medicum decent; quippe qui artem profitetur, quae, diligenti ἐμπειρίᾳ cautoque ratiocinio exſtructa, praeſidiis partim phyſicis et mechanicis, vires dirigit Naturae humanae, a viribus phyſicis minime alienas, ad conſervandam vel reſti-

tuendam integritatem corporis phyfici, univerfalium Naturae legum ordini omnino fubjecti; cujusque functionum cognitio, fine naturalium rerum fcientia, fordida prorfus jacet atque inculta. Quum itaque primaria medicinae adjutrix fit phyfica, et, fi necesfitatem fpectes, ad ejus ambitum pertineat, tibi Cl Vir! honorem atque gratiam habeo non minorem quam Praeceptoribus, qui artem medicam me docuerunt, quibusque eadem religione ac jurejurando Hippocratico devinctum memet fentio.

Et tuus, doctisfime THUESSINK! nominari gaudeo discipulus: etenim quis medicus est, quem tua fcripta non doctiorem reddiderint? Quis Batavae in medicina gloriae fautor, quin et illa plurimi aestimet? Quod tecum nunc arctisfimo ftudiorum vinculo conjunctus fim, pro honore habeo et fuavitatis cumulo; nihilque mihi antiquius, nihil utrique nostrum jucundius, medicinae ftudiis commodius, aegrotantiumque faluti fructuofius erit, quam, mutuo amore, nostri muneris curas adlevare; quam conjunctis viribus cuncta conferre in medicinae practicae univerfae doctrinam,

ne

ne haec detrimenti quid in Academia nostra capiat. Sic tuas vires diu conſervet et augeat, ſic nostrum omnium ſpem ſustineat propitium Numen!

Vos denique, carisſimi Iuvenes, bonarum literarum et artium alumni! Vos inprimis, quos tenet artis ſalutiferae ſtudium! lugetis acerbisſimum funus: lugetis merito, nec unquam, ſpero, vobis excidet, qui rebus vestris totum ſe ſacraverat, MULDERI vestri memoria: idque eo certius confido, cum, de vestro in ſtudia aeque ac in ſtudiorum duces animo, fama veri esſe nuntia jam diu asſuevit. Quodſi me illius amoris participem feceritis, gaudebo, nec vestris deſideriis unquam me defuturum ſpondeo vobisque recipio.

Quid vero vobis dicendum amplius mihi ſuperest? Audivistis ea, quae ad artem obſtetriciam feliciter faciendam maximo ſunt uſui: haec tantum non omnia necesſaria quoque ſunt chirurgo, neque a medico clinico aliena. Medicus autem, qui abſtruſiores morborum fontes detegere, qui cujuscunque ordinis, ingenii, aetatis et ſexus hominum curam gerere, illorumque animos infinitis modis ad ipſorum ſalutem flec-

flectere debet, medicus, inquam, vir ſit literatus, neque artium, quae ad humanitatem pertinent, rudis atque imperitus. Quicùnque ad hanc rationem ſua ſtudia inſtituit dirigitque, multis utilis, gratus omnibus ſibique ſatis esſe poterit. Denique multum hic conferet ad conſervandam doctrinae medicae ſtabilitatem et elegantiam, quae nostrae inprimis Patriae decus ſemper fuit atque ornamentum, praeſtantisſimumque nostrorum Majorum ſapientiae testimonium; quo ut nos, illorum profectibus aucti et uſi, magis magisque digni evadamus, ſumma ope niti quemque decebit.

QUOD FELIX FAUSTUMQUE REDDAT DEUS O. M.

CORRIGENDA.

Pag.	7	lin.	10	argriculturam	*lege:*	agriculturam.
—	35	—	15	afflictantur	—	afflictentur.